

PRÁCE DO 5.4.2020

Zadejme si vytisknete a vypracovane!

začete elektroniky na:

e-mail: bila.milena@cvoda.cz nebo

messenger: Milena Bileá (po přijetí žádosti
o přetělství)

Pokud si nemůžete vytisknout, případně
poslat, zadejme buď k dispozici
ve škole v pondělí 23.3.2020 od 9-10h.
Vypracovane! myšle: odevdat do pařtovní
schránky na budově školy. Děkuji, Mleá!



11. Slovesa

1. Vypište z vět dvojice příbuzných slov.

Ve vypsání dvojic příbuzných slov podtrhněte slovesa.

Závodníci soutěžili ve skoku o tyči. Skákali hodně vysoko. – Tomáš plaval až k jezu. Je dobrý plavec. – Mám nové sádky. Pojd' odpoledne sádkovat. – O víkend vařím s maminkou. Vaření mě moc baví.

_____ – _____
_____ – _____

2. Doplňte označení osoby a čísla, příslušná zájmena a tvary slovesa *nést* v přítomném čase.

1. os. č. j.	<i>já</i>			

3. Za jednotlivá slovesa napište zkratku, jsou-li v čísle jednotném (*j.*), nebo v čísle množném (*mn.*).

prosím _____, kašlete _____, hraješ _____, řídíme _____,
pomáháme _____, chytá _____, sbírají _____, mlčíš _____,
klepou _____, svírá _____, přísaháte _____, lezu _____

4. Vyluštěte křížovku a tajemku запиšte do poučky pod křížovkou.

sloveso *foukat* v 3. os. č. j. času min.
sloveso *prát* v 2. os. č. mn. času přít.
sloveso *určit* v 1. os. č. mn. času bud.
sloveso *zmizet* v 1. os. č. j. času bud.
sloveso *vítat* v 2. os. č. mn. času přít.
sloveso *ohýbat* v 1. os. č. j. času přít.

Tajenka:

Slovesný tvar, který vyjadřuje osobu a číslo, se nazývá _____.

5. Rozluštěte hádanku? Nad slovesa nadepište určení času.

Vyluštění hádanky nakreslete. →

Co je to?

Leze, leze po železe, nedá pokoj, až tam vleze.

6. Podtrhněte celé tvary sloves. (Pozor na sloveso zvrtné: jeho součástí je zvrtné zájmeno *se*!)

Potom slovesa roztrďte na řádky podle času.

Šel jsem kdysi na procházku. Nedaleko jezírka mě z myšlenek vytrhl tichý, tichoučký nářek. Rozhlížím se na všechny strany, napínám oči do korun stromů, ale nikde nic. Usedl jsem na lavičku a po chvíliče slyším: Achich ouvej, to je bolest, jak já budu lézt po tom železe? A přitom mi připadalo, že úpění vychází z mého kabátu. Sáhnu do kapsy a vyndám klíč. Měl pokažený zub, a proto tak bědoval.

(Podle J. Koláře)

Čas přít.

Čas bud.

Čas min.

7. Spojte čarami slovesné tvary se správným určením času.

zapadá _____ jedli jste _____ zpívali _____ přijdu _____ zahrmělo _____

čas přítomný

čas minulý

čas budoucí

vyhrál jsi _____ umím _____ cvičíme _____ budeš spát _____ zavřou _____

8. Podtrhněte zvrtná slovesa. (Zájmena *se, si* jsou součástí zvrtných sloves, i když ve větě nestojí těsně vedle slovesného tvaru.)

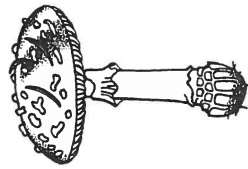
Podtržená slovesa napište v neurčitém tvaru – infinitivu.

Osika se vyznačuje nápadným chvěním listů. Třepetají se i za zdánlivého bezvětří. Proto o někom, kdo má strach, říkáme, že se třese jako osika. Také se někdy chvějete strachem? Vzpomínáte si, kdy se vám přihodilo, že jste se báli tak, až jste se zachvěli?

vyznačovat se,



12. Časování sloves



1. Podtrhněte červeně slovesa záporná a zeleně slovesa kladná; infinitiv podtrhněte příslušnou barvou dvakrát.

Vypište tvary slovesa *být* a *nebýt* a napište k nim určení osoby, čísla a času.

K oběma slovesům připište jejich tvary v 3. os. č. j.

Houby, které nejsou jedlé a které nesbíráme, necháme v lese dál růst a nikdy je nerozkopáváme, protože jsou ozdobou lesa.

Tvar slovesa *být*:

Tvar slovesa *nebýt*:

2. Napište tvary slovesa *být* a *nebýt* v čase přítomném.

1. os. č. j. 1. os. č. mn. 2. os. č. j. 2. os. č. mn.

být

nebýt

3. Časujte slovesa *nést* a *sedět* a napište jejich tvary.

Označte barevně osobní koncovky těchto slovesných tvarů.

1. os. č. j. nesu, sedím 1. os. č. mn. _____
2. os. č. j. _____ 2. os. č. mn. _____
3. os. č. j. _____ 3. os. č. mn. _____

4. Doplňte vynechaná písmena v koncovkách přítomných tvarů sloves.

Do závočky připište zkratku osoby a čísla slovesného tvaru.

Paní učitelka mě chválá (3. j.), protože um_____ m (_____) vyjmenovaná slova.

Kaz_____ te (_____) nám hru. Souhlas_____ me (_____) s vaším návrhem. Také slav_____ š

(_____) narozeniny s kamarády? Děti někdy dost zlob (_____), ale jistě to

nemysl (_____) zle. Byd_____ me (_____) v panelovém domě.

5. Slovesné tvary rozdělíte do dvou řádků podle toho, jsou-li vyjádřeny jedním slovem (jednoduché), nebo více slovy (složené).

sedím, budu krájet, jedí, skončíme, viděli jste, pláče, budou plavat, zatelefonoješ, slyšel jsi

Tvary jednoduché:

Tvary složené:

6. V textu podtrhněte slovesa v tvaru neurčitěm – v infinitivu.

Z poslední věty vypište pod sebe dvě podstatná jména, která vyjadřují činnost, a určete u nich pád, číslo, rod a vzor.

K oběma podstatným jménům připište příbuzná slovesa v infinitivu.

Babička pro nás pořád měla nějaké úkoly – přebírat hrách, hodit slepicím zrní, dojít na trávu pro králíky, vyplít mrkev na zahrádce. Naše babička byla na vymýšlení práce hotový odborník.

(Podle E. Horelové)

7. Slovesné tvary, které vyjadřují budoucí čas, roztrďte podle toho, jsou-li jednoduché, nebo složené (k některým infinitivům musíte přidat tvar pomocného slovesa). Pozor na zvrtná slovesa!
Červeně podtrhněte dva tvary – jednoduchý a složený, které jsou utvořeny od příbuzných sloves.

Začátek školního roku

Paní učitelka v 1. třídě přívětivě hovořila: Každý den se něčemu naučíme.

Budeme kreslit, zpívat, cvičit, budeme číst, psát a budeme počítat. Po práci si zase zazpíváme.

(Podle J. Rysky)

Tvary jednoduché:

Tvary složené:

8. K daným dvojicím příbuzných sloves připište tvary 3. os. č. j. v čase budoucím (budete se při tom rozhodovat mezi tvarem složeným a jednoduchým tvarem přítomným, který vyjadřuje budoucnost).

naučit se _____ pamatovat si _____

učit se _____ zapamatovat si _____

klopýtat _____ prasknout _____

klopýtnout _____ praskat _____

zasyčet _____ stavět _____

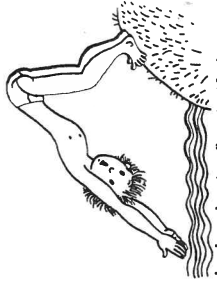
syčet _____ postavit _____

ušít _____ usmát se _____

šít _____ smát se _____



13. Slovesný způsob



- Podtrhněte celé tvary sloves. Vypíšte je pod sebe a určete u nich osobu, číslo, způsob a u oznamovacího způsobu také čas.

Budoucí vítěz

Kluci o prázdninách plavali v jezeře. Rád jsem chodil s nimi, ale teď s tatínkem zkouším skoky do vody. Táta zavolá: Dávej pozor, skoč! Já se odrazím a kluci se jen diví. Budu hodně trénovat, protože někdy v budoucnu bych rád vyhrál nějaký závod. To by naši měli radost!

Slovesný tvar	Osoba	Číslo	Způsob	Čas

- Podtrhněte slovesné tvary v oznamovacím způsobu červene, v rozkazovacím způsobu modře a v podmiňovacím způsobu zeleně.
K slovesu *radím* vypíšte z vět jeden tvar příbuzného slovesa a k oběma těmto slovesům připište příslušné infinitivy.

Dobrý přítel ti upřímně poradí. Porad' mi. Poradil bych ti, ale sám to nevím.
Vždycky jsme ti ochotně poradili. Radím ti, to nikdy nedělej.

<i>radím</i> –	infinitivy:
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

- Zopakujte si a napište v správném pořadí, co určujeme u určitých slovesných tvarů.
U kterého způsobu určujeme čas?
Jak říkáme slovesnému tvaru neurčitému?

- Podtrhněte ve větách celé slovesné tvary v minulém čase.
Přičestí minulé v těchto tvarech ještě zdůrazněte další čárkou.
Na linku napište všechna zakončení přičestí minulého podle rodu v čísle jednotném i množném. Podtrhněte dvě zakončení, která jsou shodná, ale vyjadřují různé číslo; číslo zkratkou nadepište.

Už dlouho jsem tě neviděl. Na naší zahradě jsme si včera postavili stan. Nikdy jsem s tím člověkem nemluvil. Dívky utíkaly nedočkavě domů. To představení se mi líbilo. Štěňata dováděla na dvorku. Ubytovali jsme se v horském hotelu. Proč jste k nám přišli zadním vchodem?

Zakončení přičestí minulého: _____

- Podtrhněte slovesa v minulém čase a nadepište zkratkou, jsou-li v čísle jednotném (j.) nebo množném (mn.).
Zakončení přičestí minulého ještě navíc vyznačte červeně.

Čistota – půl zdraví

V hlubokém lese se narodila divoká prasátka. Pobíhala temnými hvozdy, poznávala kořinky, bukvici a žaludy, a hlavně se učila čistotě. Na to jejích maminka zvlášť dbala. Selátka se vyválela ne jednou, ale dokonce několikrát za den v bahně, protože maminka jim říkala, že čistota je půl zdraví.

(Podle Fr. Nepila)

Proč asi maminka doporučovala selátkům vyvážet se v bahně?

- Doplňte do vět vynechaná slova: pomocné sloveso *jsem* nebo příslovce *sem* a pomocné sloveso *jsí* nebo zvrtné zájmeno *si*.

Já _____ přišel včas. Pojď _____! Co _____ přinesl? Vyber _____, co chceš. Vítř _____ navál suché listí. Tu hračku _____ dostala já, ale půjč _____ ji. Podívej se _____, ty _____ byla vždy zvědavá.

- Podtrhněte zvrtná slovesa v minulém čase.
Převeďte je z 1. os. č. j. do 2. os. č. j. a napište je na linky.
Přál jsem si vítězství. Obával jsem se prohry. Cestu jsem si dobře zapamatoval. Vzpomněl jsem si na maminku. Převlékl jsem se do sportovního úboru. Na zápas jsem se už těšil. Knižku jsem si rychle přečetla a za tři dny jsem si v knihovně půjčovala další.



14. Rozkazovací způsob

1. Napište tvary slovesa *být* a *nebýt* v rozkazovacím způsobu.

2. os. č. j. _____ 1. os. č. mn. _____ 2. os. č. mn. _____

být _____

nebýt _____

2. Za slovesa v rozkazovacím způsobu napište jejich osobu a číslo.

Opiš (2. j.) celé cvičení. Dávejte () přece pozor! Pojďme () do kina. Rozsviňte () na chodbě. Přezuj se () do domácí obuvi.

Odejďme () pryč. Mluvte () nahlas. Jez () pomalu.

Vyslovujte () zřetelně. Zaspíme si () spolu. Zalepte () obálku. Dokončeme () úkol. Jdi () okamžitě domů.

3. Napište všechny tvary rozkazovacího způsobu uvedených sloves.

sedět, pohrozit, sečíst, myslit, ušít, hádat

2. os. č. j. _____

1. os. č. mn. _____

2. os. č. mn. _____

4. V dvojicích vět podtrhněte v první větě sloveso v oznamovacím způsobu a v druhé větě toto sloveso napište ve stejné osobě a čísle ve způsobu rozkazovacím.

Jakou knížku čtete? _____ nahlas. – Vylezeme na kopec. _____ nahoru. – Spíte dlouho. _____ dobře. –

Zazvoníme na vás. _____ dvakrát. – Řeknete nám pravdu? _____ své jméno. – Napišeme domů. _____

ještě dnes. – V mechu najdete hříbky. _____ hodně hub. –

Dojdeme až na konec cesty. _____ úplně na konec.

5. Dokončete poučení: Slovesné tvary v rozkazovacím způsobu vyjadřují

osobu a číslo, ale nevyjadřují _____.

Napište zkratkami, pro kterou osobu a číslo má rozkazovací způsob své tvary: _____



15. Podmiňovací způsob

1. Slovesa v oznamovacím způsobu podtrhněte modře, slovesa ve způsobu podmiňovacím červeně.

Tvary v podmiňovacím způsobu napište na linku. (Pozor na poslední sloveso: tvar pomocného slovesa *by* je obsažen ve spojení *kdyby*.)

Sojčí zpravodajství

Sojka poslouchá, co vrábec cvrliká, oči má navrch hlavy a nejráději by roznesla tu zvěst sama do všech vísek. Jenže to by se ulítala. Ale něco by snad stihla. Nejlip by asi udělala, kdyby tu novinu pověděla strace na vrbě, motýlům u příkopu a vráně.

(Podle M. Nesvadby)

2. Napište tvary slovesa *být* a *nebýt* v podmiňovacím způsobu.

1. os. č. j. _____ 1. os. č. mn. _____ 2. os. č. j. _____ 3. os. č. mn. _____

být _____

nebýt _____

3. Podtrhněte ve větách celé tvary sloves v 1. os. č. j. podmiňovacího způsobu a vypište je pod sebe do prvního sloupce. (Pozor: tvar pomocného slovesa *bych* je spojen se spojkou *aby*.)

Napište tato slovesa do dalších tří sloupců, a to v 2. os. č. j., v 1. os. č. mn. a 2. os. č. mn. podmiňovacího způsobu.

V zoo

Šel bych zítra do zoologické zahrady. Rád bych viděl hlavně pavilon šelem. Také plazy bych si prohlédl. Vydal bych se na prohlídku tak, abych neminul slona a opice, o ty bych nerad přišel. Navštívil bych i výběh s medvědy.

1. os. č. j. _____ 2. os. č. j. _____ 1. os. č. mn. _____ 2. os. č. mn. _____



16. Stavba věty



1. Seřadte přeházená slova do vět.
Uspořádané věty správně napište.

košile vyžehlily dětem maminky

v čarodějnicích dočtou se i čtenáři o zlých pohádkách

telata troubila hlasitě na zatoulaná auta

vystavené drahokamy obdivovaly dívky

z kouře valila se oblaka černého komína

děti pobavily všechny loutky Hurvínka svými kousky a veselými Spejbla

V uspořádaných větách podtrhněte vlnovkou slovesa (i se zájmenem se, které patří ke slovesu).

Druhý člen základní skladební dvojice podtrhněte rovnou čarou.

Oba členy základních skladebních dvojic spojte svorkami.

2. Doplňte vynechaná písmena.

Ve větách vyhledejte základní skladební dvojice i určovací skladební dvojice a spojte je svorkami.

Z rozkvetlých p_voněk se s_pe na ubrus p_l.

Rybář v_táhl ze s_tě neob_čejný úlovek.

Žáci si procv_čují pravop_s v_jmenovaných slov.

Sem_nka pampel_šek mají jemné chm_ří.

Um_té m_sky ukl_zela El_ška na pol_čku.

V kočárku kl_dně sp_nkalo roztom_lé m_m_nko.

Zmrzl_na se v pap_rovém kel_mku rychle rozpl_vala.

3. Pomocí otázek doplňujte věty dalšími slovy. Snažte se o vytvoření co nejdelší věty.

Vyučování končí.

Pavel čte.

Hokejisté vyhráli.

Ptáci zpívají.

Dědeček vyprávěl.

Olinka si hraje.

4. Do rámečku za větou napište, zda je věta oznamovací (O), tázací (T), rozkazovací (R) nebo přací (P).

Poslední tři věty opište a označte v nich základní i určovací skladební dvojice.

Kéž by naši fotbalisté vyhráli!

Kolik minut zbývá do konce poločasu?

Nedejte se!

Kdyby tak už byl konec!

Proč mu rozhodčí ukázal červenou kartu?

Hrajte pořádně!

Zraněný hráč sedí smutně v hledišti.

Já se dívám raději na lehkou atletiku.

Kdo dal vyrovnávací gól?